CONSILIUL ECONOMIC ŞI SOCIAL
Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, Bucureşti, cod poştal: 020027
Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31
021.310.23.57, 021.316.31.33
Cod fiscal: 10464660 E-mail: ces@ces.ro www.ces.ro

Membru fondator al Asociaţiei Internaţionale a Consiliilor Economice şi Sociale şi Instituţiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice şi Sociale şi Instituţiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic şi Social este organ consultativ al Parlamentului şi al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înfiinţare, organizare şi funcţionare." (Art. 141 din Constituţia României revizuită)

Nr. 7041/28.10.2026

Biroul permanent al Senatului
Bp. B548 / 30.10.2026

Biroul permanent al Senatului
L. 645 / 16.11.2026

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind organizarea şi funcţionarea Institutului Român pentru Drepturile Omului (b548/07.10.2026)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea şi funcţionarea Consiliului Economic şi Social, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, şi art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare şi funcţionare, Consiliul Economic şi Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative privind organizarea şi funcţionarea Institutului Român pentru Drepturile Omului (b548/07.10.2026).*

CONSILIUL ECONOMIC ŞI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea şi funcţionarea Consiliului Economic şi Social, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, în şedinţa din data de 28.10.2026, desfăşurată online, conform prevederilor art. 30 alin. (1) din Regulamentul de organizare şi funcţionare, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarele **observaţii:**

- propunerea legislativă consacră, la art. 3 lit. d), principiul pluralismului şi al participării societăţii civile şi îşi propune alinierea Institutului Român pentru Drepturile Omului (IRDO) la Principiile de la Paris, adoptate prin Rezoluţia Adunării Generale a ONU nr. 48/134 din 20 decembrie 1993. Cu toate acestea, componenţa Consiliului Consultativ, stabilită la art. 32 alin. (1), nu reflectă acest principiu. Considerăm necesară reechilibrarea componenţei Consiliului Consultativ prin reducerea numărului reprezentanţilor desemnaţi de ministere şi creşterea numărului reprezentanţilor organizaţiilor neguvernamentale, sindicatelor şi organizaţiilor socio-

profesionale relevante. În forma propusă, din cei 11 membri ai Consiliului Consultativ, 8 sunt desemnați de ministere, în timp ce numai 3 membri sunt desemnați de organizațiile neguvernamentale cu activitate în domeniul drepturilor omului, această distribuție asigurând o reprezentare preponderent guvernamentală. selecția organizațiilor neguvernamentale din componența Consiliului Consultativ ar trebui să fie realizată în mod transparent și digital, pe platforma VotONG, în același mod în care se realizează selecția organizațiilor și fundațiilor neguvernamentale din cadrul Consiliului Economic și Social. În egală măsură, prezența partenerilor sociali nu este menționată, deși aceștia au o importanță aparte conform Legii Dialogului Social nr. 367/2022. Soluția contrazice restul propunerii legislative, care recunoaște rolul patronatelor și al sindicatelor la art. 11 alin. (3), art. 17 alin. (1) și art. 34 lit. e). Principiile de la Paris menționează expres organizațiile sociale și profesionale printre actorii a căror reprezentare trebuie asigurată și recomandă ca reprezentanții guvernamentali să aibă rol consultativ;

- din perspectivă activității pe care și-o propune, multe dintre problemele sistemice pe care IRDO le va analiza vor privi și relațiile de muncă, respectiv nediscriminarea la angajare, condițiile de muncă, protecția datelor angajaților și utilizarea inteligenței artificiale în gestionarea personalului. Patronatele și sindicatele dețin în aceste domenii o expertiză directă, iar mediul de afaceri are responsabilități proprii potrivit Principiilor directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului și Directivei (UE) 2024/1760. Recomandările IRDO ar avea o aplicabilitate mai mare și ar reflecta realitățile existente dacă ar fi formulate cu participarea celor care le pun în practică. Prin urmare, este necesară completarea art. 32 alin. (1) cu un membru desemnat de fiecare confederație patronală reprezentativă la nivel național și cu un membru desemnat de fiecare confederație sindicală reprezentativă la nivel național, potrivit Legii Dialogului Social nr. 367/2022, cu corelarea cvorumului de la art. 35 alin. (3);
- deși proiectul consacră independența funcțională a IRDO, mecanismele privind desemnarea conducerii și structura organismului consultativ nu oferă garanții suficiente împotriva influențelor politice. Procedura de selecție a conducerii trebuie consolidată prin criterii obiective, transparență decizională și mecanisme verificabile de evaluare a independenței candidaților. Termenele restrânse pentru depunerea candidaturilor pot limita participarea unor specialiști cu experiență relevantă;
- la art. 14 al propunerii legislative se enumeră instituțiile cu care IRDO cooperează, însă Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați (ANES) nu este menționată, deși aceasta reprezintă autoritatea publică centrală cu atribuții esențiale în domeniul egalității de gen, domeniu aflat în mod direct în sfera

drepturilor omului. Având în vedere că egalitatea de șanse între femei și bărbați constituie un principiu fundamental consacrat de Constituția României, de dreptul european și de tratatele internaționale în materie de drepturi ale omului, excluderea ANES din lista instituțiilor partenere ale IRDO creează o lacună normativă;

- în plus, propunerea legislativă subliniază în mod repetat necesitatea cooperării interinstituționale și a dialogului cu autoritățile care au competențe relevante în domeniul drepturilor fundamentale. Includerea ANES în art. 14 este coerentă cu arhitectura instituțională propusă și contribuie la consolidarea mecanismelor naționale de protecție a drepturilor omului, având în vedere capacitatea ANES de a identifica și analiza probleme sistemice privind discriminarea de gen, violența domestică, accesul egal la servicii și alte aspecte aflate în mandatul ANES;
- este necesară completarea art. 14 al propunerii legislative cu un nou punct, astfel încât IRDO să coopereze și cu Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați, și completarea/modificarea oricăror alte prevederi normative relevante necesare pentru considerarea rolului legal și al atribuțiilor și competențelor speciale pe care ANES le are;
- dispozițiile tranzitorii prevăzute la art. 50–54 necesită clarificări suplimentare privind continuitatea raporturilor de muncă, reorganizarea posturilor și aplicarea criteriilor profesionale. Reorganizarea instituțională trebuie realizată cu respectarea legislației muncii, a drepturilor salariale și a obligațiilor de informare și consultare a reprezentanților salariaților. Sunt necesare garanții exprese împotriva concedierilor arbitrare și a diminuării nejustificate a drepturilor personalului existent;
- reglementarea unui buget propriu, finanțat din fonduri publice și alte surse legal constituite, reprezintă o premisă necesară pentru autonomia instituțională. Totuși, propunerea legislativă nu este însoțită de o fundamentare financiară suficient de detaliată privind costurile reorganizării, necesarul de personal și cheltuielile de funcționare. Se impune evaluarea impactului bugetar și stabilirea unor garanții privind finanțarea adecvată și utilizarea transparentă a resurselor;
- atribuțiile de monitorizare, analiză și formulare a recomandărilor trebuie corelate explicit cu competențele Avocatului Poporului, Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și ale celorlalte organisme cu responsabilități în protecția drepturilor fundamentale, pentru evitarea suprapunerilor și asigurarea eficienței administrative.

p. Președinte,
Sterică/IVDULEA